

IOANA DOROBANȚU

PASĂREA-POM

Colecția "BIBLOS"

CASA DE PRESĂ ȘI EDITURĂ HESTIA

HESTIA PUBLISHING HOUSE

Bd. Cetății 52 Sc. A ap. 40

1900 TIMIȘOARA

ROMÂNIA

e-mail lucianalexu @ banat.ro

ISBN 973-9420-72-9

Printed în Romania

© EDITURA HESTIA All rights reserved

Toate drepturile asupra acestei ediții aparțin

EDITURII HESTIA.

**Reproducerea parțială sau integrală a textului
pe orice fel de suport tehnic, fără acordul editorului,
se pedepsește conform legii.**

IOANA DOROBANȚU

PASĂREA-POM

POEME

HESTIA

Părinților mei

Cel ce nu vii
nici azi
nici ieri
nici mâine
Tu-ul fără de cuvânt
și de-ntrupare,
din gânduri încerc
să te scot
și locul cel gol
să-l umplu
cu albe contururi de nori...

POEM NETERMINAT

Departate sunt
de mine
gânduri uitate de mult...

Eu cine sunt
de mă îndoiesc că exist
Tu cine ești
de m-ai adus aici
unde nimeni nu știe nimic
și nu-nțelege
cât de tandru
mângâie lumina ruginie
de toamnă tardivă
în suflete cuminți...

DEPARTE SUNT
DE MINE
CUVINTELE FERME
ÎN CARE OBIȘNUIAI
SĂ MĂ-NVĂLUI
ȘI SĂ-MI ȚII DE CALD...

În noapte mă preling
ca-ntr-un etern anotimp
al stărilor de veghe,
fără de contur, m-atinge umbra-mi
timidă și pală,
fragilă rămășiță a trecerii
pe același veșted drum...
Cântec

Culcă-te la rădăcina trupului meu
și așteaptă dimineața
când roua îți va acoperi ochii
și-ți va înverzi irisul...
Niciodată n-ai să știi cum s-a întâmplat
și n-ai să-ntrebi de unde vine băutura
pe care o sorbi din arterele
coloanei mele.

Și te vei mira
și mare-ți va fi mirarea,
căci izvorul meu
știe multe povești...
de-ți vor poposi pe gene...
pe sprâncene...
Să-ți mai povestesc ceva?... Nu.
Culcă-te. Culcă-te acum.

I

N-am să pot niciodată
să mușc din soare,
darmite să-l trag în piept?!...
Mi-ar trebui un țaruș
să-l împlânt în masă,
iar bucătarul verde
m-ar hrăni cu flori și parfum
ca să mă-mbăt cu multă culoare
și să-i las bacșiș primăvara...
Mă privești ciudat,
de parcă n-ai ști că m-am rătăcit,
sau,
poate,
mi-am rătăcit mințile,
mi-am rătăcit ochii,
mi-am rătăcit privirea... tot căutându-te,
același tu, neschimbat,
caraghios de neschimbat...
Mă privesc ciudat.

Muzică, la, la

Sunete izvorăsc aici, lângă urechea mea
izbucnesc în lungi vibrații,
unduindu-se în rotocoale frumos
sunătoare de vânt.

Sus, unde toate se întâlnesc,
se sfarmă cerul în crâmpoie de albastru
și sunetele, urcând mai departe,
se pierd în eterna muzică
de revărsare a soarelui.

Ploaie

Ploaia asta
m-a închis în casă
și, de după perdele,
privesc strigătul picurilor
striviți de asfalt...

Ploaia asta
lasă bălți și noroi prin parcuri
și mă-nfrigurează.
Zadarnic închid ochii, îmi astup urechile,
ploaia asta mă udă pe dinăuntru cu umed
și...
Cred că mi-a intrat deja
inima la apă.

Introspecție I

Scad zilele ce-au mai rămas...
Timpul, respirând,
se dilată.
Măsurând căderile și ridicările,
privesc strada, arborii, pașii...
Eu caut urme:
urmele pașilor tăi...

Cu ochiul te-am găsit de o mie de ori,
înăuntrul privirilor clipite,

lângă mine –
niciodată...

INVITAȚIE LA SOMN

Să fiu scoartă dacă mint eu,
acum,
cât privesc pe fereastră!
Dar tu, ochiul meu drag,
tu
nu privi afară!
Mai bine, hai, spune-mi
cum arată pleoapa dezbrăcată...

POEM AȘTEPTĂRII

Despletindu-mi genele,
lumina îmi încălzește
irisul,
acum când,
proiectată din lăuntru-mi,
imaginea ta îmi apare în fața ochilor.
Aș vrea să resimt
atingerea...
Cu degete reci
îmi caut obrații,
tâmpile,
buzele
și...
zadarnic îmi întorc capul...
Din acea parte nu-mi vine nimeni.

Poem epuizat

Astăzi aerul mângâie mai blând
ca-n alte dăți.
Miroase a iarbă și țărână,
a frunze istovite,
a greu...
Mi-e greu
să rămân din nou singură
în mijlocul ruginiu al anului.
M-așez pe-un colț întârziat
de lumină
și, de acolo,
îmi culc tâmpla în soare...
Și-aș adormi
dacă n-ar cădea asupra mea
frunza suptă și împinsă de vânt...
Îmi simt genele isprăvite,
clipind agale,
și ochii mi-au obosit
de-atâta privit...
Cad.

A

Și dincolo de toamna
tolănită-n nervuri epuizate
și-n suspine,
mă agăț de privirea ta
ca de o rază incandescentă...
Mă arde în podul palmei,
îmi orbește irisul flămând,
îmi zbârcește buzele,
dar,
dincolo de toamna
muribundă-n geam,
prefer
durerea de tine...

REPETIȚIE DE TOAMNĂ

Stinse sunt azi
azi
toate tulpinile de fosfor ale florilor.
Mă repet, incredibil,
mă repet.
Stinse sunt azi,
azi
toate tulpinile...
Am clipit cu ochii mei
ai mei
lumina ruginită
și am văzut frunzele murind,
moarte frunzele le-am văzut...
Și totul se repetă,
în fiecare viață
în fiecare viață.

B

Nu-mi vii
nici de data aceasta...
Cerul revărsat în mii de alge stelare
devine așteptarea mea,
așteptarea lumii.

Prelinsă în mine,
lumina astrală se încleștează
în constelații de doruri
și, refractată, se unește din nou,
dincolo de orizonturi,
cu marele cer.
Încep să învăț să privesc zorii,
întârziind a te mai aștepta,
așteptând întârzierea
ca pe un balsam
la inima mea, întârziată...

C

Poate
că,
de ai fi fost al meu,
măcar pe o porțiune de drum,
am fi coborât
împreună
cerul
să dea mâna
cu firul de iarbă...

Stare de dor
cu timp mă omor
și, pasăre-n zbor,
lin mă cobor
cu gândul, cu stângul
Mânca-l-ar pământul!

SPRE A NU MĂ UITA...

Voi deveni punctul tău pe i,
pe gesturile tale,
pe clipiri fracționate...
Voi deveni radical
spre a te umbri, eu, punctul tău pe i...
Voi deveni plictiseala ta,
dependența ta de radical,
de punctul pe i.
Pînă la sfârșit voi deveni eu – ,
încep cu i:
ioana.

Pasărea-pom-târătoare

Ai putea spune că
rădăcini sau aripi
sunt înfipte-n cer...
Pe pământ se târăște scoarța
sau pana stingheră.
Ai putea spune că,
inelată cum e,
pare o spirală
pe orizontală,
pe verticală...
Pasărea-pom-târătoare.

POEM ATINGERII

Libelula și-a sfredelit
aripile-n lumină
și razele, dezmiardând
culori caleidoscopice,
s-au răsfrânt înspre noi,
ca printr-o lupă...
Atingerea ta mi-a părut
o libelulă-n zbor, deasupra apei:
în urma ei
lăsa unde...

VIS DE PIATRĂ

Atâta neclintire
m-a cuprins,
de parcă aş asculta
praful aşternându-se...
Și în dosul pleoapelor
îmi văd munții,

acei munți...
cu brațele i-aș cuprinde,
să fie ai mei,
 numai ai mei,
 numai ai mei.
În această cameră neclintită
devin, în dosul pleoapelor,
piatră –
în timp ce, pe ușă,
munții îmi intră
în vârful picioarelor.

POEMUL MEU, ARBORE

Iubind cerul,
am învățat să privesc lucrurile
de departe,
ca și cum aș trece prin ele -
străvezii -
cu genele împreunate...

N-am spus-o nimănui:
sunt un arbore
și cerul adoră
felul în care,
cu brațele-mugur larg deschise,
îi sărut, lin,
soarele,
pe când el mă acoperă cu rouă,
aceeași rouă,
veșnica rouă...

M-au întrebat ce-i cu mine...
revăd figurile,
dinții și gingiile
cum se mișcă în forme ciudate,
de-ntrebări.

Am știut atunci că erau departe,
atât de departe de mine,
încât începuseră să mă confunde
cu zidul pe care mă cațăr
de obicei...

M-au întrebat ce-i cu mine.

Le-aș fi zis, o, Doamne, cum le-aș mai fi zis:
dați-mi munții,
dați-mi munții,
(...de-ar fi fost ai lor)
sau măcar unul,
Dați-mi-l!

Și-n uimirea ce s-a lăsat,
încerc să-mi amintesc
cântecul de fluier
și clipocitul apei...

UMAN

Spirale de ierburi
halucinant dezleagă
freamăt,
de noapte de zi – de lumină.
Astral,
stradal,

mă spintecă brazda
de flori sau de oameni...

Iar trupul – rană de suflet.

MISTUIRE

Mereu din pământ
mă simt
plămădeala luminii
și-a ploii în strivire,
țărâna rodind,
zdrobind,
mistuind
în mii de fărâme,
de pulbere caldă,
de aripi lovite,
și-n seva arzândă
prin trupu-mi de corzi,
vioară,
vibrare,
vulcan noroios;
sunt iarba ce moare
departe,
prin plânsul de rouă și praf.

MIRARE

Durerea de a fi
mai mult decât
boaba de spic,
decât firul de fum.
Sfârșitor,
mă trezesc în dosul pielii,
mustind de carne,
mușcând din fiecare zvâcnet
ca din ultimul apus.

POEM SUGERAT

Miros de celule,
de pulbere arsă
din nuferi căzând.
Mi-e strada
podeaua
pe care-mi curg pașii
sau picuri de fum.
Cu ochiul mă întorc
la aripa moartă
și-ncerc să-o ridic.

Condeiu e deget
ce-a obosit, arătând
spre firul de munte,
spre fulger de lemn.
Beții îndelungi,
răgazuri de suflu...
Mă-ntorc înspre mine,
m-aud suspinând.

PETRECERE DE TOAMNĂ

Livezi de ciorchini de boabe de vin –
Dionis pe cărare
și frunze-nchinând
la rodul de toamnă târzie...
Pământul surâde
sub talpa ușoară,
sub pasul de nimfă și cânt,
acord de lumină
tacit murdărește
rugina plecată-n convoi de nervuri...
Sunt piatră,
mă doare
râul din creștet
și râd...
și râd?...

POEM GLACIAL

Străvezii
rădăcini acvatice
suprapun lumina
în straturi prăfuite.
Sclipiri, orbecăind,
alunecare de flutur,
hibernal
clipește
ochiul dezmoțit.
Arzând,
picioarele-mi sunt
piloții de lemn,
suspendând...
Și
inima-n patine
alunecă diafan
pe gheața, de acum,
a privirii tale.
Lacustră.

POEM ÎNTRE OAMENI

Această rumoare
de glasuri flămânde
strivește
tîmpanul de fibră poroasă.
Această acută simțire
a urlletului
în interior
dezlănțuind
șiraguri de spasme.
Nevoia de spaimă,
de stingere oarbă,
devine speranța
la care mă-nchin.
Sunt fiară, mă arde
spinul din talpă
și colții de piatră
în inimi înfig.

FINALĂ

A venit moartea
pe la spate
și mi-a înfipt o gheară în umăr
de parcă s-ar fi sprijinit
pe cuierul de piatră
al zeului Soare.
Aș fi vrut să mă-ntorc,
s-o privesc în față,
însă i-am simțit respirația
duhnind a stârv:
o toropeală mi-a învăluit
tălpile de cenușă cerșită.
Și atunci am înțeles
(inutil)
cât de mult ne iubește
Moartea
pe noi.

NEGATIVĂ

Nu-i nimeni în drum
să-ți întindă o mână.
Nu-i nimeni dincolo
de cărarea ponosită
să-ți întindă un deget
măcar.
Iar cerul la care am visat
uneori parcă
nu e cerul la care am visat –
e o altă minciună,
doar
o altă
bătaie de joc.

Nevoia de explozie,
de tine
în mii de fărâme...
pulverizând,
îmi tremură ochiul
și geana căzută,
îmi tremură
și firul de praf
și dâra de scrum..

CLIPA DE FERICIRE

Sunt patru:
a rosti
a atinge
a mirosi
a clipi...
Mi-afundă ochii
distanța egală
dintre cele patru colțuri
ale cercului
devenit pătrat – cutie de ciocolată.
Dinăuntru,
aerul se stinge
și miroase a nisip.
Mă ascund de fiecare dată
în spatele fâlfâirii
de sunet,
mă ascund,
să nu mă rostească,
să nu mă atingă,
să nu mă miroase,
să nu mă clipească
vreo secundă mai fericită.

INSIPID

Dispari,
fă-te mic
în gaură de șarpe,
solzi să nu miști,
aripi să nu tremuri,
nări să nu fremeți,
buze să nu rostești.
Ascunde-te,
suflete vagabond,
ascunde-te,
inimă de porțelan;
și voi,
păsărilor,
la ce vă uitați?!

ODĂ DURERII

A învăța să uiți,
peste clipe,
ca și cum, aruncând praf în urmă,
cărarea se afundă.
Nu privi îndărăt,
junghiuri de durere,
cuțite de spini
venin...
Mă doare, mă doare
în creștetul interior al inimii,
mă doare
fiecare mișcare de vânt
din preajma altora,
mă doare
căderea de ploaie
fără pașii mei prin bălți,
fiecare portativ
cântat fără mine,
fiecare cuvânt
rostit de o altă gură,

mă doare fiecare privire de-a ta
în care nu sunt;
ca o pictură fără ramă,
mă simt
golul plutitor
în derivă.

POEM RĂSTURNAT

Am simțit,
dintr-o dată,
în dosul porilor dilatați,
singurătatea,
ca și cum undeva,
cândva,
ar fi plouat fără de mine.

M-au luat pe sus
frunzele,
ca pe una de-a lor.
Suratelor, suratelor,
mânca-v-ar pietrele
și talpa de lut
a olarului,
unde mă duceți,
suratelor,
când eu știu
că o să mă lăsați
să cad?!

Strașnic mai tuna,
fulgera cu lumina
ce-mi zgâria irișii...

Adormita țipă în somn,
când, întorcându-se
pe partea cealaltă,
găsi locul gol,
iluminat de zbuciumul nopții
fulgurant.

Mai mult, chiar,
am simțit
totul întorcându-se
ca spatele la mine.
Iar eu unde eram,
că nu mă mai vedeam
de atâtea coaste răsturnate.

Și atunci
mâinile se frâng
în prelungirile nefiresc de dureroase ale absențelor,
în absențele prelungite în nefirești dureri,
în durerile absențelor prelungite nefiresc...
în nefiresc.

...Și tu unde erai,
unde erai?
Căci dintr-o dată
nu te-am mai simțit
decât ca pe o imensă
rană
a unui trup desfrunzit.

UN ALT FEL DE AȘTEPTARE

Clipele rămân –
cu fiecare
înserare mai grăbită
ce mă regăsește
singură –
acele fâlfâiri
de pleoape
târzii.

Sunt mai mult decât
durerea mută
a trunchiului izbit
de fulger dilatat.
Sunt un om care așteaptă,
risipit prin bălțile purpurii
ale neștiutelor apusuri.

EU

Picături
de ploaie plânsă,
prelinsă –
picături
din trupul unui cer
 silențios –
picături
din liniștea cu care
se mișcă norii în cer –
picături
din norii aceluși cer...
Doamne, care cer, care cer?!
Fără de cine, fără de ce
să trăiesc eu acum?!

Căci eu
n-am înjurat niciodată
rădăcina de stâncă,
nici firul de praf
în care se așterne înserarea...
Pe când ceilalți
se întorceau cu spatele
la vraja vreunei stele târzii...
Eu îmi întindeam palmele
ca să nu pierd
nici un posibil vis căzător,
ca să nu-mi pierd
nici unul din firele de păr,
din genele lui Moș Ene...

FIASCO

Se oprește suflarea
de parcă...
nu știu...
uimirea tăcândă
plânge
la gândul că
nu mai rămâne
niciodată
nimic
de spus.
De parcă acolo
unde se termină
cuvintele
nu mai există
un “dincolo de”,
de parcă aş trăi
pe margini de silabe,
de vocale solitare.
Mă gândesc atunci:
da, cu siguranță că
n-a fost nimic,
de ar fi fost,
nu s-ar fi oprit;
da, cu siguranță
că am fost din nou singură,
fără de acel tu –
care tu?!
Da, cu siguranță că am visat.
Îmi reazem bărbia în palmă,
de greul pleoapelor ce nu vor să cadă,
și-ncep să urăsc
rimele și ritmul
pe care nu le găsesc,
și mai ales mâna
care continuă să scrie...
ironic...
ca și cum
ar mai fi ceva de spus.

POEM SUGERAT

Miros de celule,
de pulbere arsă
din nuferi căzând.
Mi-e strada
podeaua
pe care-mi curg pașii
sau picuri de fum.
Cu ochiul mă-ntorc
la aripa moartă
și-ncerc să-o ridic.

Condeiu e deget
ce-a obosit, arătând
spre firul de munte,
spre fulger de lemn.
Beții îndelungi,
răgazuri de suflu...
Mă-ntorc înspre mine,
m-aud răsufând.

POEM MURIRII

Stingerea...
prelinsă
în neștire –
nimeni să nu simtă
cum mă pornesc înspre neant
eu.
Țărmuri de nisip despletit
printre scoici
și valuri tălăzuind
mișcarea senină
de retragere a pământului
de sub picioarele-mi
ce parcă vor începe să simtă
aerul respirând.
Fără nici un cuvânt –

așa ar trebui să fie –,
pana de aripă să fâlfâie de două ori
în șoaptă
și, încet, pulverizându-mă,
vântul să mă împingă
înspre ape, apoi înspre cer,
către fuiorul de stângă
sau plânsul de praf,
înspre nervura de frunză
și scoarța de trunchi,
înspre nufărul târziu sau ploaia de vară...
către toate cele ce
nu am reușit să fiu.

CÂNTEC DE TOAMNĂ

Deodată iarba
s-a despletit,
iar vântul împingea străzile
spre centru.
În noroaie se amestecau
pașii sfredeliți de ploaie
și lumina, murdărită de atâția nori,
suspina prin geamuri.
Credeam că ușa era deschisă,
privind în parc,
frunzele cădeau –
prin gaura cheii,
le vedeam plângând.
Atunci trotuarul,
oftând,
s-a-ntors pe partea cealaltă.
Și-am alunecat.

INTROSPECȚIE II

Cine ești tu
sau ce ești?...

Piatră de iris de verde
în ochiul meu uimit,
în picătură de suflet
vânt răsfirat.
Mă sfredelește întrebarea,
semnul ei încovoiat din final,
cele trei puncte
în mirată suspensie...
Cuiul din arteră mă sfredelește,
pulsul încetinit la cotitură
de drum,
drumul-serpentină ducând până la tine...

Cine ești tu
și ce cauți între țesăturile mele?
Dintr-o dată, fulguind în mine,
ceva cu miros de iarbă
a suspinat.

POEM DE IARNĂ

Acum,
că mă doare
cuvântul nespus –
înșurubatul în urechea inimii mele –,
te simți mai ușor,
fulgule întârziat?!
...și blestemul iernii,
acum, că m-a ajuns,
îngropându-mă în noianul de regrete...
...și gândul acesta,
ce nu poate fi dus până la capăt,
gândul ce ar fi trebuit să fie surâs,
sau măcar urlet să fie...

gândul acesta suspendat
între două anotimpuri
ale oftatului meu.

POEM ÎMPRIMĂVĂRAT

Străină
lumina aceasta nouă
filtrată de norul
în devenire cer...
Străinul miros
de verde ce-așteaptă
pe crengi rușinate
în lungi despuieri
de vântul bolnav...
Străin acest fel de trăire
în liniștea moartă
înviind pe-ascuns...

Și versul cel nou
mi-e străin...
și ochiul clipind
sub mâna domoală
a unui soare
aproape uitat.

NU...

Nu mai plouă...
Un moment sentimentul a stat pe loc
sufocat
în tăcerea deplină, suicidă,
iradiind din pereții înalți,
ca niște porți până-n cer și-napoi.
Și peste toate,
tavanul pătat de ploile venite
de-a valma

în fiecare an
peste alte sentimente
oprite-n loc să respire,
peste alte pauze
ca niște morți paralele
neîntâlnindu-se niciodată
și totuși ducând în același loc...
Locul în care omul tace,
Locul în care omul plânge,
Locul în care omul pleacă spre a veni...

Cam asta se întâmplă când nu mai plouă:
cad în mine ca-n niște bălți fără unde
și mă pierd...
mă scufund.

ACELAȘI POEM

Vuiește vântul
afară
de parcă ne-ar împinge pe toți
cu greu
de la spate.

Dar unde să mă grăbesc eu
acum?!
Către care ușă zăvorâtă
să pornesc
de-a lungul drumului cărunt
pe lângă iarna singură
singurică
printre copacii consumați...

În ceață ies domol
în lumina stafidită și pătată de oameni.
Nu e nimeni în jur.
E un clișeu, îmi spun,
deși o știu prea bine.
Trag în piept cu sete
același aer.
Pur și simplu același.

PARABOLĂ

În aparență
omul nu mai avea nimic de spus.
Și-a luat, amărât,
câinele în spinare
și,
fără zbucium,
a pornit la dreapta...
(Pasămite, la stânga era coadă.)
În dreptul unui ram s-a oprit,
prin mintea goală trecându-i,
ca o unitară cometă,
un vers...
și curând l-a uitat.
Totuși a zâmbit,
a cules un măr
pentru câinele lui,
deși îi era foarte foame,
și, mângâindu-se pe burtă a pagubă,
a plecat spre apus,
căci toate în jur începuseră să devină
purpurii,
de parcă ar fi stat să plouă.
Fără de veste,
s-a trezit dincolo de gard, unde,
în loc de iederă,
se zvârcoleau flăcări țipătoare la cer.
Apropo de cer...
omul mângâie câinele pe cap,
iar animalul, dând din coadă,
se înalță la văzduh
și-ncepu să miroasă a aripi de înger.
Omul frecă din palme mulțumit
și, răsucindu-se o dată pe loc,
pe călcâie,
praful s-a ales de el.

INTERMEZZO

Și nici suava notă muzicală
nu poate împlânzi timpanul
interior mie
în care orice atingere
se preschimbă în dureri

– ca un ecou.

POEM CĂTRE SOARE

Ca o sabie
în creștetul spurcat
al gândului cu fum
de moarte cernită
invocată
în silabe sporite
de șuvoiul livid de dor...

Soare! Soare!
Multul, plecatul Soare
de vară
peste mâinile mele,
peste oasele mele plânse,
SOARE!!!
În brațe te iau,
să mă arzi,
să mă dori,
să mă strângi în pielea-mi tăbăcită de somn...
Să mă porți cu tine
dincolo de lava incandescentă,
dincolo de hormoni...

TU

Te-am căutat,
fremătând,
cu mâinile întinse ca un orb,
în firele de nisip,
în scoarța de pământ,
în rânduri nescrise,
în omul singur și plâns,
în întuneric...
Te-am căutat,
pe ascuns am scrutat
fiecare posibil gând nepătruns.
În jurul meu am încercat
să privesc
altfel decât cu ochii mei bolnavi,
altfel decât mintea poate să străpungă,
mai mult decât degetele pot simți
sau înțelege.
Am căutat ceea ce nu speram
să găsesc,
pentru că altceva nu știam să fac.
Spre a nu mai fi eu
te-am căutat pe tine.
Spre a da tot ceea ce nu am putut
primi...
Și-ntre timp
am rămas cu sufletul gol și chircit,
cu teama patetică
de a spune prea mult,
de a cădea.

POEM DERUTAT

Nu mă pot opri –
mâna îmi pleacă înainte
și vine-napoi
și nu e vânt în jur
să-mi scuture tâmplele.
Și nici picior de om nu e.

NON-POEM

Filosofia de pahar
băută în fiecare zi
cu unul și cu altul
despre viață
despre iubire
...și altele
de parcă ar fi
niște mărci noi de țigări
împachetate în cutii
pe care scrie cu roșu
numele uzatului produs
mediatizatului
vândutului
fumatului
gând despre noi
împreună cu sinele nostru
analizându-ne
sub lupa tocită
a propriului neuron
sofisticat picurând
peste toate
cuvinte
frumos, atent pronunțate
cu pretenții și izuri
de metafore posibil inedite...
și sensuri căutate inutil
în orgasme întâmplătoare,
ascunse sub mirosuri tari
de parfumuri oricum contrafăcute...
Între un telefon și altul,
prin stațiile de tramvai...

Aceștia suntem
și trăim astfel
fără de poezia
care, iată,
a devenit ceva
voit desuet.

POEM CĂTRE CEL AȘTEPTAT

Răgaz
târziu
de iarnă
în ultimii fulgi
afară stă
mult așteptatul
om
troienit
sub gândurile tari
și proaspete
ca aerul tânăr de munte.
Litera T ești tu...
Eu – cele trei puncte
de veșnică suspensie
prin care nu reușesc
să închei
nimic.

Ba nu!
Stai în umbra soarelui
căzând
în roșu de apus
umbra soarelui
venind de la alte
mii de stele
surori
cu tine.

Doamne! De-ai putea vedea
– nu El, tu! –
cât de tare strălucești,
iubire,
în sufletul meu fricos
de-a fi.
Lumina ta a ajuns
(ca-ntr-o poezie eminesciană)
până la mine
deși de văzut pe tine
eu încă nu.

Mi-e teamă
că-ai putea

să-mi topești ochii
privindu-te.

POEM PIERDUT PE DRUM

Un corn de cerb zburător.
Vreau
să suflu cu buze timide
în el,
pădurile să tremure
dezrădăcinând
oseminte bătrâne de cal,
pământ răzlețit
în bulgări de lut.
Cu mâinile să caut
și cu ochii legați,
trupu-mi să-mi caut,
ca pe un străin să-l sărut,
străinul venit de departe,
mult așteptatul străin,
orbul străin,
cu părul bogat,
cu firul prea des,
străinul de mine străin,
să-l iau în piept
ca pe un pui de cerb,
să-l alin domol
și să-i cânt,
să-i susur un vis de izvor
subteran...
Târziu,
dar târziu de tot,
am să-mi sap un mormânt,
până la lavă am să sap,
ca să-mi sting mâinile
și ochii să-mi topesc
și tălpile
și umerii cu gânduri cu tot,
până la scrum
să le topesc pe toate dureros
în roșu aprins.

Copil să fiu
din nou
și să mă-mpingă vântul
seren
în leagăn, sub un nuc.
Fără dureri să fiu,
doar cu-ntrebări fără răspuns
s-adorm
și-n vis pe creștet să mă scalde
un soare de vară târzie
și-un iz de chiparos.
Cu toate pietrele din drum
să mă vorbesc,
să le descânt
cu vorbe furate
din poveștile bunicii.
Iar pe seară,
în lapte scaldându-mi
picioarele oboseite de atâta colb,
copiii în cerc să se adune,
să se uite la mine
ca la unul de-al lor.

Nu mă pot opri.
Dincolo de cuvânt,
mai e o literă,
una mare și singură
cu picior de lemn,
de câte ori șchiopătează
face: Poc!,
să mă sperii eu
și să-mi doresc o bufniță
cu pene maro,
să mă anunțe de fiecare dată
când se face miezul nopții

sau când devine
totul
prea târziu
în noi.

Nu pot opri sângele
să circule în artere.
Vinovată e viața că e
și frunza că poate uneori,
dacă suflă în ea,
să cânte prelung
și fără de note,
de parcă s-ar trezi
pământul
și-ar urla înfundat.

* * *

Uscăciunea din suflu
nu le-o pot opri.
Nici patima din priviri,
nici moartea târzie
din gesturi plângânde.
În gerunzii mă-ngrop,
respirând duhoare de vară
și de-asfalt despicat
cu multe
 multe
 multe urme de tocuri în el.

POEM FĂRĂ ROST

Cel care scrie
trebuie să plângă
întâi
până când foaia
se inundă de valuri
și cerneala începe să vuiască.
În mirosul de scoică
și de algă marină,
cu ochii închiși,
cel care scrie
trebuie să îngenuncheze,
întrebându-se în zadar,
în vanul minții gândinde,
ce rost are firul de nisip
să fie fir de nisip
și marea ce rost are
să tot tragă la țarm,
de parcă n-ar exista cerul
undeva
așteptându-ne
să ne întoarcem.

DE UNA SINGURĂ

El n-are încredere.
Se plimbă fără sens de la unul la altul.
El n-are încredere în mine
și nu știe cum foșnesc arborii de santal
în sinele meu
ca-ntr-un lan frumos mirositor.
El crede că e prea târziu
pentru un telefon
și-n gândul lui
nu-i loc de mine.
Eu scriu.
Știi că n-are sens,
nu sunt decât niște găuri de cerneală

în hăul bolnav de neuroni.
Eu scriu despre mine și el,
pentru că mine și el
astăzi nu s-au întâlnit.
Și ca să nu plângă din nou
clipa ce-ar fi putut să fie
dar n-a fost...
Eu scriu
cu tot patosul
pe care ora târzie
mi-l dă,
remunerat.

POEM PENTRU CELĂLALT

Vorbele le-am spus pe toate
ca-ntr-o orchestră
le-am rostit pe rând
și apoi deodată,
fără să le cunosc măcar
și fără să le iubesc.
N-aveam bagheta în mâini
și nu știam că orice deget
îmi poate fi prelungirea timpanului
asurzit de tăcerea din jur
lipsită de căderi în alb
precum visez uneori
tablouri în alb,
și pete de alb,
și rame cu alb,
și oameni în alb.
Nici acum nu știu dacă erau litere
sau note,
dacă ele veneau din mine
sau din celălalt om
care nu mă scapă niciodată din priviri
care nu mă lasă să fiu
mai puțin decât
un instrument cu coarde.

POEM ÎN AGLOMERAȚIE UMANĂ

Așezată
în drumul ponosit –
cuvintele au început
să iasă de la metrou
și să vină înspre mine,
angoasate,
necăjite,
mici și gârbovite,
pripernicitele cuvinte
au făcut cerc în jurul meu,
și,
tăcute,
mi-au ținut de urât.

Urâtul de tine,
de fără de tine.
M-au întrebat cu teamă,
în șoaptă,
tu cine ești.

Și n-am știut
să le răspund.

POEM DESPRE EL

El cântă frumos
cu mâinile în aer...
Baloane de săpun
văd uneori
și adieri de vânt.
El cântă dinăuntru
pentru el și sinele lui stingher
cântă încet și cald
cu miros de stup.
El cu orice notă
face un nod bogat de nuiete

și coșuri cu flori de tuș...
El cântă ca și cum ar dansa
și norii alunecă mai spumos
uneori
când se apleacă înserarea spre noi
de parcă ar plânge
spinarea unui elefant...

POEM CUMINTE

Sunt lacrimi târzii
în mine și-n lucruri.
Pătați de rugină
sunt ochii stingheri.
Încet mă-nfășoară
o rază plăpândă din cerul albastru,
din cerul tăcut.
Străină,
de toate,
o toamnă murindă
se-așterne cu-un suflu
de praf sângerând...

Și-afară-n tăceri
fâlfâite sfielnic
aștept suspendată de-un gând
tremurând
că poate ai să vii
că poate o să plouă
că poate o să doară mai tandru
absența
din mine
din tine
din soarele bolnav
din drumul pustiu
de oameni flămând.

POEM ÎN DEVENIRE

Spre toate m-am dus
dintr-odată
cu spaima că aş putea fi în toate
fără să ştiu
eu cine sunt

În genunchi m-am dus
să le rog
să-mi dea drumul
să-mi devin
împreună cu ele
una de-a lor să devin
să mă pot chema
într-un fel
şi cu numele cel nou
să pot sta în rând
în faţa
celor ce vor veni înspre mine
să mă roage
să-i las
să fie...

POEM FĂRĂ TITLU

Beţia neuronului vinovat
de tremurul genei căzute
sfios, dezvelit
ruşinată aproape
de existenţa în sine a căderii
de-o clipă,
cât un noian de fire de nisip
scurse în clepsidra
din geamul troienit.
Picătura de vin
care umple artera
şi dă pe lângă inimă

totul afară,
sfârșită într-un tânguit prelung,
suferind,
ca un soare stins
în ploile de vară.

POEM REGĂSIT

În liniște
să ascuți
gândul acesta
și felul în care,
neuronal,
se mișcă el
de la o emisferă la alta
a inimilor uitate.
Încet să clipești
să nu faci zgomot
cu fâlfăitul genelor,
să nu sperii
dragostea care
uite cum s-a cuibărit ea
în dosul ochilor
sau în coșul pieptului
și cum tremură
de fiecare dată
când respir.

RUGĂ

Dă-mi, cerule,
puterea să pot striga:
acea vibrație a corzilor vocale,
desfrunzită de orice avânt,
sfredelirea dinților

în gustul de măr mușcat...
Frugal, frugal,
dă-mi, pământule,
fir de stâncă,
piatră de hotar,
hotarul dintre mine și tine,
un fir de păr și altul,
dintre bob și țărână.

ADĂSTARE SAU SINGURĂTATEA CUVINTELOR

Coboară în mine
cuvântul pe care îl caut
ca un trup aruncat
în nisipuri mișcătoare.
E o poezie în liniște deplină,
în țiuitul urechilor
înebunite de atâta timpan cugetător,
irizate de gălăgia pe care o fac
gândurile multe
trecând de la un neuron la altul.
Și cuvântul rămâne în suspensia
unei nedumeriri,
așteptând un alt cuvânt
pe care s-ar putea urca
și un altul de care s-ar putea sprijini
și apoi un altul, pe umărul căruia
ar putea plânge
cuvântul meu,
dacă ar avea lacrimi.

POEM EXILAT

Poezia
ce se lasă așteptată...
nu e cuvântul-cheie
în ușa, să mi-o deschidă:
rămân în stradă
pe dalele întoarse
cu burțile în sus,
ca niște tălpi prăfuite,
între bordurile ducânde
către cine știe ce intersecție
vitală
fără de însemne poetice
și fără de loc
pentru poezia mea
ce se lasă așteptată
la curbura
sufletului încrețit.

POEM NEMERITAT

Nu te mai merit,
firule de iarbă,
nu te mai merit,
pasăre orbitoare,
piatră
scoarță
ram
nervură murindă
apă de stâncă
izvor de cocor
jale de suflet
pădure arzândă-n asfințit depărtat,
nu vă mai merit,
cu trupul acesta
urzind înăuntru-i
uitarea de voi,
trădarea de sine.

Cuvântu-mi ce știe să mintă.
...Nu, nu vă mai merit
și plâng
și mă-ntreb:
ispășind, învăța-voi
să privesc la voi și să tac?!

POEM DE CONSTATARE

Vastă
senzația de ne-mine.
Eu
nu mai sunt eu
deja sunt e.
Eu e altcineva...
Cine eu
sau ce?
Animal de jivină de pasăre de noapte
noaptea de țipăt de frică de frig
de noul e
de... de.
Și aici mă opresc
să mă uit în jur
după următorul cuvânt
de care să mă prind
pe care să-l încălec
și să-l biciuiesc
până la următoarea cădere
alunecarea lividă
din șaua care,
iată,
nu mai e a mea.
E a lui e.

POEMUL...

să fie
oglindea descărnării mele,
ochiul plângând,
piciorul sfârșind,
mâna cerșind,
trup în sine
și eu...
pe lângă toate viețile-n van,
să-mi fie țărâna
ultima treaptă
a muririi mele...

POSTFAȚĂ

Titlul acestui interesant volum de debut conține, în chiar enunțul său literal, ambiguitatea poeziei pe care, cu discreție și măiestrie, o cultivă autoarea. Cititorului îi va trebui un oarecare timp și o oarecare stăruință să pătrundă dincolo de imanența discursului, spre a-i descifra codul și mesajul. Fiindcă, deși limpede și sinceră, deși precumpănitor confesivă, poezia Ioanei Dorobanțu “se ascunde”. Ea nu încearcă să fie expresia eului, ci oglinda, tabloul lui. Iar tabloul își schimbă uneori inconsistența într-o consistență tăioasă, punctiformă: “Voi deveni punctul tău pe i, / pe gesturile tale, / pe clipiri fracționate...” După cum, în alte împrejurări, sinele se dizolvă într-un evantai de manifestări evanescente: vis, amintire, uitare, fâlfăire, așteptare etc., aflate în puternic și tensionat contrast cu altele, ce vizează tăria, neclintirea (“În această cameră neclintită / devin, în dosul pleoapelor, / piatră” sau: “N-am spus-o nimănui: / sunt un arbore”). Totul, însă, pare a glisa, inexorabil, spre neant: “Stingerea... / prelinsă / în neștire – / nimeni să nu simtă / cum mă pornesc înspre neant / eu.”

Totuși, textul e mai complex decât o atare, de mult consumată, pseudofilozofie a neantului. Încât, în ce ne privește, vom propune o lectură posibilă (între altele, la fel de îndreptățite, desigur), lectură întemeiată pe identificarea nucleelor de sens, disimulate sub limbajul voit neutru, timid, racordat numai aparent modernității vetuste și fără noimă ce face ravagii între autorii mai tineri sau mai vârstnici – acei autori care, neavând ce spune, se mulțumesc a imita maniere și stiluri sau se întrec în acrobații prozodico-lingvistice.

Ioana Dorobanțu are ce spune. Tema poeziei sale este imposibilitatea de a trăi, tragedia în fond a vieții umane. Individul este un “gol”, un vacuum, ce își caută neconținut substanța și legitimitatea ontologică, fără a le găsi undeva, orice ar întreprinde:

“...ca o pictură fără ramă, / mă simt golul / plutitor în derivă”. Ca urmare, pe rând sau simultan, el, animat deperate impulsuri antropo-cosmice, încearcă identificări telurice, vegetale, acvatic, astrale, toate sortite eșecului: “...încet, pulverizându-mă, / vântul să mă împingă / înspre ape, apoi înspre cer, / către fuiorul de stâncă / sau către plânsul de praf, / înspre nervura de frunză / și scoarța de trunchi, / înspre nufărul târziu sau ploaia de vară, / către toate cele ce / nu am reușit să fiu.” Într-adevăr, omul este o ființă care și-a ratat șansa încă de la începuturi. Acest impas generează lirismul Ioanei Dorobanțu și – dincolo de unele ezitări estetice, inerente, în genere, unui debut – el îi imprimă un dramatism credibil artistic. Volumul are un eșafodaj, o structură pulsatorie, vie. În centru se plasează, spuneam, eul – ca semn halucinant al unei absențe. În preajmă, e lumea iluzorie, de care îl leagă numai înstrăinarea. Orice tendință de comunicare, de aderență, se prăbușește, interioritatea căzând, mereu și mereu, tot mai profund, în propriile-i abisuri: “...cad în mine ca-n niște bălți fără unde / și mă pierd... / mă scufund.” Atunci, ea se întoarce spre o alteritate numită tu, spre o alteritate indefinibilă, dar perfect definită, pentru spirit, de așteptarea însăși. Acest tu traversează întregul text, însoțind eul și orientându-l către singurul reper imuabil: cerul. Eul, lumea, acel tu, prezent, deși nevăzut (“M-au întrebat cu teama, / în șoaptă, / tu cine ești. // Și n-am știut / să le răspund”), cerul (spre care toate se îndreaptă și care le veghează pe toate: “Sus, unde toate se întâlnesc, / se sfarmă cerul în crâmpie de albastru...”) – iată pilonii ce susțin cartea. Cuvântul are menirea de a consemna rătăcirea în acest spațiu triumfiar, în acest mister. Mai mult, treptat, pornind de la referent, eul, prin exercițiul asumat al rostirii (“sunt un cuvânt: eu.”), intuiește elocvența tăcerilor: “...ispășind, învăța-voi / să privesc la voi și să tac?!” Evident, mai e un drum lung până atunci (și până acolo). Dar primii pași sunt încurajatori. La fel de încurajatoare este motivația lor ideatică, emoțională și imaginativă. Poezia inexistenței, semnată de Ioana Dorobanțu (“Eu / nu mai sunt eu... / Eu e altcineva...”), există. Transcriem, în final, drept probă, dincolo de idei și teorii (mai mult sau mai puțin verificabile), o poezie pur și simplu, un text ce pledează singur și convingător pentru propria-i identitate: “Deodată iarba / s-a despletit, / iar vântul împingea străzile / spre centru ./ În noroaie se amestecau / pașii sfredeliți de ploaie / și lumina, murdărită de atâția nori, / suspina prin geamuri. / Credeam că ușa era deschisă, / privind în parc, / frunzele cădeau – / prin gaura cheii, / le vedeam plângând. / Atunci trotuarul, / oftând, / s-a-ntors pe partea cealaltă. / Și-am alunecat.” (“Cântec de toamnă”).

EUGEN DORCESCU